

История за Половете Образователен лист

«От решаващо значение е борбата с половите стереотипи във всички възрастови групи, като се започне от много малки деца до по-възрастното население. Като цяло всички трябва да бъдат включени, т.е. мъже и жени от всички възрасти.

Специално внимание трябва да се обърне на младите хора, тъй като те трябва да бъдат добре информирани при избора на кариера. Следователно, училищата и университетите, но и семействата трябва да бъдат целева група. В същото време от голямо значение е и участието на работодателите, тъй като те играят ключова роля в насърчаването на равенството между половете и борбата със сегрегацията, напр. чрез промяна в политиките за набиране, задържане и повишение. Фактите сочат, че разнообразните екипи са по-ефективни и по-креативни.»¹

Какво представляват половите стереотипи и как да ги разпознаем?

Преди всичко е важно да се дефинира понятието за пола: Полът касае ролите и отговорностите на мъжете и жените, които се създават в нашите семейства, нашите общества и нашите култури. Понятието за пола включва и очакванията относно характеристиките, способностите и вероятното поведение на жените и мъжете (женственост и мъжественост). Ролите и очакванията за пола се научават. Те могат да се променят във времето и да варират в рамките на и между културите. Системите за социално категоризиране като политическо положение, класа, етническа принадлежност, физическо и психическо увреждане, възраст и др., променят ролите на половете. Понятието за пола е жизненоважно, тъй като се прилага към социалния анализ и разкрива как социалното подчинение на жените (или доминирането на мъжете) е социално изградено. По същия начин, подчинението може да бъде променено или прекратено. То не е биологично предопределено, нито е фиксирано завинаги.

Половите стереотипи са предубедени идеи, при които жените и мъжете имат произволно предопределени характеристики и роли, определени и ограничени от техния пол. Половите стереотипи произтичат и са причина за дълбоко вкоренени нагласи, ценности, норми и предразсъдъци за жените и мъжете.

Типичният полов стереотип в образованието е, че момчетата/жените се представят по-добре в хуманитарните науки, отколкото момчетата/мъжете; докато се представят по-лошо по STEM (Scientific Technology Engineering Mathematics), в сравнение с момчетата/мъжете. Това предполага също, че нагласата на момчетата/мъжете към социалните професии е ниска и обикновено те се насочват към по-технически специалности.

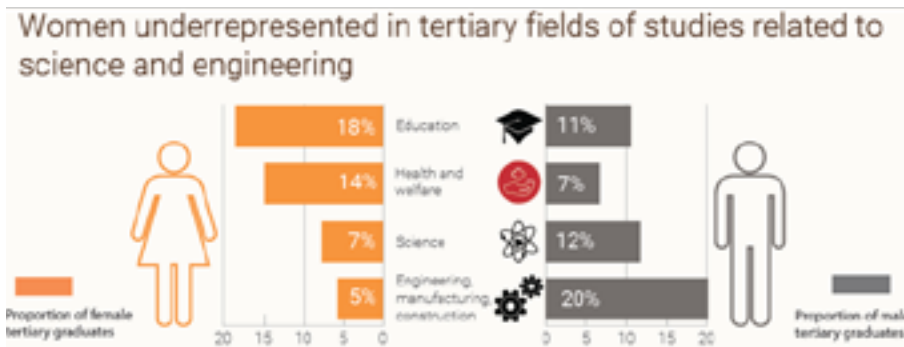
Половите стереотипи на пазара на труда - момчетата/жените често се оценяват въз основа на физическата си привлекателност и външния им вид като цяло, отколкото момчетата/мъжете. В същото време момчетата/мъжете са длъжни да крият емоциите си и всякакви настроения, докато се конкурират за работа на пазара на труда, защото това се счита за тяхна слабост.

Половите стереотипи на работното място сочат, че момчетата/жените, които са по-малко заинтересовани от кариерно развитие и високи позиции, са по-малко от момчетата/мъжете. Докато момчетата и мъжете са принудени да работят повече на работното място и извън работното време, независимо от личните им/семеини задължения.

1. Становище относно начините за преодоляване на професионалната сегрегация - Консултативен комитет на Комисията на ЕС за равните възможности за жените и мъжете

Защо да се борим с половите стереотипи в образованието, обучението и на работното място?

Въз основа на половите стереотипи, които се възприемат като реални факти, дискриминацията в образованието, обучението и пазара на труда продължава да е факт и да оказва отрицателно влияние върху отделните личности и върху обществото като цяло, докато равенството между половете в социалните институции би могло да създаде значителни икономически ползи и което би довело до годишно увеличение на темпа на растеж на световния БВП с 0,6 процентни пункта до 2030 г.²

На жените следва да им бъде даден избор в областта на образованието, за да разширят възможностите си за обучение и кариера в области, в които мъжете преобладават, както и в нови и развиващи се сфери за работа (като цифровата и екологичната икономика). На мъжете също трябва да се даде избор в сферата на образованието и професионалното развитие в доминираните от жените области (особено в икономиката на грижите, но и в началното и средното образование). Прекалено дълго, фокусът бе насочен върху насърчаването на жените да навлязат в сфери, доминирани от мъжете, досега мъжете бяха твърде малко насърчение да навлязат в доминираните от жените области.

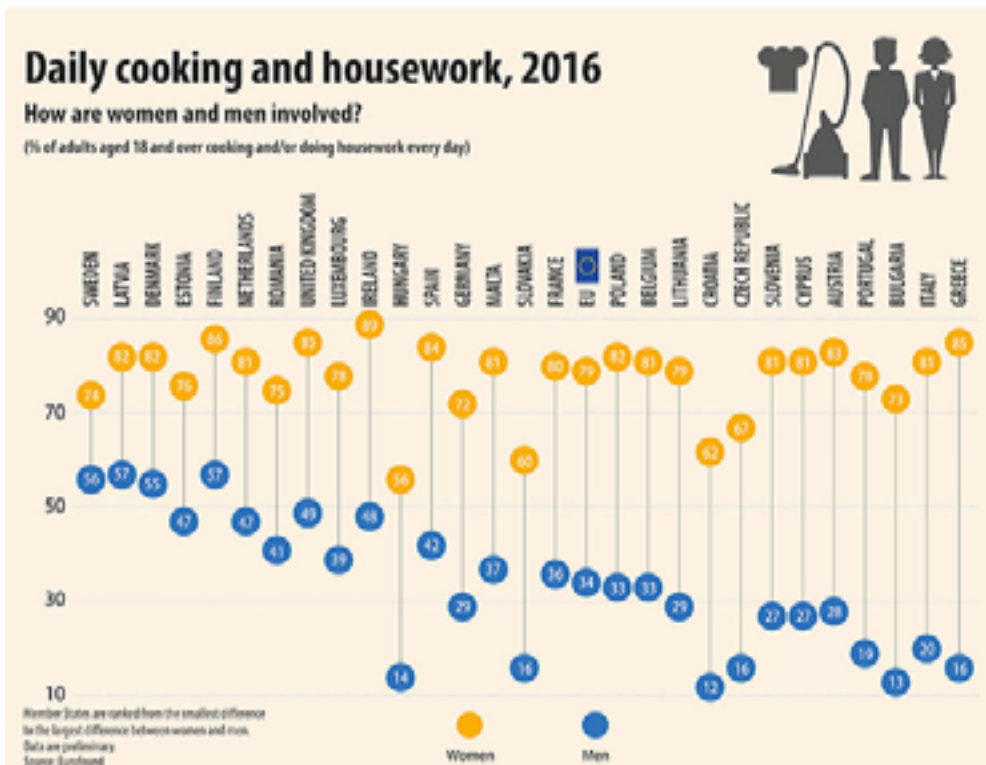
Като се има предвид също така, че жените в системата на висшето образование в Европа са по-добри от мъжете, като 32,8% от жените имат висше образование срещу 28,9% от мъжете, но все още жените са по-малко работещи от мъжете и като цяло сегрегацията по пол в заетостта поставя жените в капана на нископроизводителни и нископлатени работни места, очевидно е налице загуба на таланти с отрицателни последици за икономическия растеж и развитие.

Освен това, разликата в заплащането между жените и мъжете все още характеризира европейския и световния пазар на труда, като жените в ЕС печелят средно с 16% по-малко от мъжете, за същите длъжности и задачи.

Голямата разлика в заплащането обикновено е характерна за силно сегрегирания пазар на труда, което означава, че жените са по-концентрирани в ограничен брой сектори и/или професии (напр. Чехия, Естония и Финландия) или в които значителна част от жените работят на непълно работно време (напр. Германия и Австрия). Институционалните механизми и системи за определяне на заплатите също могат да повлияят на разликата в заплащането.

2. «Икономическата цена на дискриминацията, основана на пола в социалните институции» - Център за развитие на ОИСР, юни 2016 г.

Половите стереотипи или дискриминационните практики присъстват не само при нивата на заплащане, но и при разпределението на труда. Неравномерното разпределение на платената и неплатената работа между жените и мъжете оказва влияние върху участието им в работната сила през жизнения цикъл и ограничава възможностите на жените да участват в ученето през целия живот и да развият необходимите умения и квалификации за навлизане на пазара на труда или нови професии.

Много по-голям дял от жените, отколкото мъжете, се грижат за децата, вършат домакинската работа и готвят. В ЕС, работещите жени прекарват средно 26 часа седмично в домакинска работа и грижи, докато мъжете само 9. Във всички държави-членки има много по-голям дял на жените, които полагат грижи за деца, домакинска работа и готвене, отколкото мъжете. В ЕС през 2016 г. 79% от жените са готвили и/или извършвали домакинска работа на дневна база, в сравнение с 34% от мъжете.

Като цяло, традиционните полови стереотипи влияят върху избора на обучение или професии, които жените и мъжете предприемат, като проявяват интерес към конкретни сфери, които се считат за «подходящи»; затруднявайки лицата да останат в предпочетената от тях кариера, когато избраният курс или работа, се различават от това, което е социално прието; това може да доведе до търсене и започване на нова работа. Необходима е информираност и непрекъснато подобряване на цялата верига образование-работа с цел насърчване на равенството между половете.

www.getupproject.eu

bg.agenderstory.eu